

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
gymnasieskola vid Nacka Gymnasium i Nacka
Kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av anpassad gymnasieskola vid Nacka Gymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls av anpassad gymnasieskola vid Nacka Gymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla skolans arbete med uppföljning och analys av verksamhetens resultat för att kunna besluta om träffsäkra förbättringsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare som undervisar elevgruppen får förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor och betygssättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ta ett större ansvar för elevernas möjligheter till samverkan med samhälls- och arbetsliv.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **18 december 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:5956) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9 - 10 §§, 2 kap. 9 - 10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§, 18 kap. 2-3, 8, 17, 19 a och 22 §§ och 19 kap. 15 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade gymnasieskolan (GySär13), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elevassistenter och inkommen dokumentation.

Rektors uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorns uppföljning och analys av verksamhetens resultat är till viss del begränsad och rektorn kan därför endast delvis göra reella bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls.

Uppföljning och analys av elevernas studieresultat sker till övervägande del på individnivå genom biträdande rektorns deltagande på regelbundna möten med lärarna och elevhälsan då enskilda individers kunskapsresultat och progression lyfts. Vidare följs verksamheten upp genom att personalen lämnar reflektionsdokument till rektorn några gånger per läsår samt även utvärderar sitt arbete i en gemensam kvalitetsrapport som också lämnas till rektorn. I reflektionsdokumenten gör lärarna en analys kring elevernas utveckling och sin egen undervisning. Kvalitetsrapporten är mer av beskrivande art där bland annat en kortfattad utvärdering av verksamhetens prioriterade mål och elevernas arbetsplatsförlagda lärande ingår. Dokumentet innehåller ett fåtal konkreta resultat och det saknas en djupare analys. Därutöver gör rektorn en bedömning av undervisningens styrkor och utmaningar genom resultatet av en enkät till vårdnadshavare, som dock har låg svarsfrekvens och därför blir svår att dra slutsatser kring, möten med lärarna samt genom lektionsbesök som biträdande rektorn ska utföra enligt en utarbetad modell. Biträdande rektorn är dock ny i verksamheten sedan augusti 2024 och har ännu inte hunnit göra planerade lektionsbesök enligt skolans modell, men det finns med i planering för vårterminens arbete. Det framgår emellertid att biträdande rektorn gjort spontana lektionsbesök. Rektorn och biträdande rektorn möts därutöver regelbundet och samtalar om verksamhetens behov och utmaningar.

Rektorn följer vidare upp om lärarna har de förutsättningar de behöver för undervisningen genom att involvera lärarna i samtal kring exempelvis lokaler, kompetensbehov och organisation. Slutligen sammanfattar rektorn årligen arbetet i en egen kvalitetsrapport, vilken till stor del bygger på personalens kvalitetsrapport och i delar saknar resultat på en övergripande nivå, exempelvis avseende elevernas studieresultat, och även en djupare analys. Rektorn uppger att ett utvecklingsarbete pågår på huvudmannanivå kring att utveckla kvalitetsdokumenten.

Utifrån rektorns bedömning av verksamhetens kvalitet och behov ser rektorn till att förbättringsåtgärder genomförs och fattar beslut om resursfördelning. De förbättringsåtgärder som rektorn beslutat om och som skolan arbetar med är dock till stor del baserade på personalens utvärdering och de behov de själva identifierat och inte utformade utifrån en djupare analys av verksamhetens resultat kopplat till undervisningens kvalitet. Rektorn och lärarna är dock överens om att ett av områdena, relevant fortbildning till elevassistenter, är ett område som behöver prioriteras. Rektorns resursfördelning inför läsåret har skett i samverkan med arbetslaget och en dialog förs därefter regelbundet för en eventuell omfördelning eller ökad tillsättning utifrån verksamhetens eller enskilda elevers behov. Till exempel har rektorn vid behov anställt mer personal då elever i enstaka fall behövt enskild undervisning under en period.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö och möjliggöra för flexibilitet. Elevernas lärmiljö är till stor del anpassad utifrån deras olika individuella behov. Den pedagogiska och sociala miljön ger eleverna goda förutsättningar för lärande och utveckling. Elevgrupperna är små och det finns goda möjligheter för lärarna och elevassistenterna att ge eleverna stöd i sin utbildning. När det gäller elevernas fysiska miljö finns vissa försvårande omständigheter såsom avsaknad av handikappanpassade hissar och toaletter och att något klassrum är litet och trångt, men med nuvarande elevgrupps behov utgör det inget större hinder. Rektorn har vidare skapat en organisation som möjliggör flexibilitet avseende om elever visar behov av att läsa en kombination av både ämnen och ämnesområden utifrån skolans två program.

Rektorn ser till övervägande del till att undervisande lärare och övrig personal har den kompetens som krävs samt får stöd avseende kompetensutveckling. De tre lärarna som ansvarar för den största delen av undervisningen är alla legitimerade och behöriga att undervisa i sina ämnen och de har även erfarenhet och kunskap kring den anpassade skolformen. Övriga lärare som ansvarar för undervisningen i några praktiska estetiska ämnen, har antingen kompetens i form av adekvat

utbildning och erfarenhet av att undervisa elevgruppen eller enbart erfarenhet av elevgruppen. Det framgår vidare att elevassistenterna har olika bakgrund, erfarenhet och utbildning och att det finns ett behov av fortbildning hos några av dem. Någon har redan påbörjat en vidareutbildning och andra kommer erbjudas vidare fortbildning. Vidare framkommer att elevhälsans personal är utbildade inom sina olika professioner men saknar viss kompetens kring elevgruppen och är inte heller helt insatta i den anpassade verksamheten på en övergripande nivå. Däremot framgår att elevhälsan ger ett bra stöd till lärarna i samband med olika individärenden och att lärare och elevhälsan kompletterar varandra i form av kunskap kring olika områden. Därutöver framkommer att lärare fått kompetensutveckling i form av en utbildning kring bedömning i anpassad verksamhet och i ämnet företagsekonomi kopplat till Gy25.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla skolans arbete med uppföljning och analys av verksamhetens resultat för att kunna besluta om träffsäkra förbättringsåtgärder.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn endast i begränsad omfattning följer upp och analyserar verksamhetens resultat på en övergripande nivå. Genom att utveckla arbetet med en bredare uppföljning och djupare analyser kan rektorn göra jämförelser mellan olika resultat för att få syn på mönster avseende skillnader och likheter samt kunna finna förklaringar till olika resultat. På så vis ökar rektorns möjligheter att göra reella bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls vilket medför att rektorn kan sätta in mer träffsäkra åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn i samverkan med huvudmannen fortsätter det påbörjade arbetet kring att utveckla kvalitetsdokumenten för att ännu bättre kontinuerligt kunna följa upp och analysera verksamhetens resultat och utifrån det besluta om förbättringsåtgärder. En betydelsefull del av analysen är att koppla resultaten till undervisningens kvalitet. Det är viktigt att involvera personalen i analysarbetet med att identifiera vad som ligger bakom olika resultat. Även utfallet av resultat kopplat till arbetsplatsförlagt lärande behöver fortsatt följas upp och analyseras. Det är viktigt att de analyser som görs fokuserar på den anpassade gymnasieskolan och att analysen har en bredd och ett djup och syftar till att förstå vad som ligger bakom olika

resultat, inte bara utifrån individ utan också utifrån exempelvis kön och grupp. Analysen behöver också kopplas till hur undervisningen och utbildningen som helhet påverkar elevernas progression.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 18 kap. 2 och 8 §§ skollagen.

4 kap. 1 c § gymnasieförordningen (2010:2039).

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar samt ämnesplaner och ämnesområdesplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid lektionsobservationer, intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa, elever, elevassistenter och inkommen dokumentation.

Varierad och stimulerande undervisning

Lärarna utformar undervisningen så att den är varierad, balanserad och utformad på en nivå som är lämplig utifrån elevernas olika behov. Lärarna varierar till exempel undervisningen med korta konkreta genomgångar där elever görs delaktiga, arbete på datorn, att skriva för hand varvat med praktiska inslag. Lärarna ser till att både repetera moment och utmana elever så att undervisningen leder till progression. Eleverna ligger på olika nivåer och lärarna arbetar aktivt för att nivåanpassa uppgifter och material utifrån elevernas behov. Lärarna uppger att vikten av en god relation till eleverna är avgörande för att de ska kunna balansera hur de ska stimulera, utmana och motivera eleverna i undervisningen.

Eleverna får ett aktivt lärarstöd så att de förstår vad de ska göra och bibehåller sitt engagemang under lektionen. Lärarna och elevassistenter rör sig aktivt bland eleverna i klassrummet för att se till att de har förstått uppgifterna samt för att uppmuntra och vägleda dem vidare vid behov. I och med små klasser med flera vuxna får eleverna snabbt individuellt stöd och kan på så vis lättare bibehålla engagemang under hela lektionen. Vid behov använder personalen individanpassade hjälpmedel i undervisningen. Vid tidpunkten för granskningen används främst datorer och mobiltelefoner som hjälpmedel på olika sätt för att eleverna även ska kunna använda samma metoder under arbetsplatsförlagt lärande.

Strukturerad undervisning

Undervisningen har en struktur som är välkänd för eleverna. Varje dag startas med samma struktur oavsett lärare. Starten innehåller en muntlig genomgång av dagsschemat som också finns uppskrivet på tavlan när eleverna kommer in i klassrummet. Vid genomgången tydliggörs tider, aktiviteter, lektionssalar och vilken lärare som håller i respektive lektion. Varje lektion har därefter lite olika utformning beroende av lärare och ämne men alla lektioner innehåller korta arbetsmoment och inslag som är bekanta för eleverna och ett tydligt avslut där eleverna påminns om nästa aktivitet. Eleverna uppger att lärarna är tydliga och att de förstår vad de ska göra på lektionerna.

Lärarna möjliggör att elever återkommande får samarbeta och lära tillsammans utifrån deras individuella förutsättningar och behov. Eleverna får växla mellan att arbeta enskilt, i par eller grupp utifrån sina förutsättningar och beroende av ämne. Eleverna får exempelvis träna på att samarbeta genom att delta i gemensamma genomgångar och svara på frågor, arbeta med praktiska moment eller spela spel kopplat till undervisningsinnehållet.

Lärarna försöker göra det tydligt för eleverna vad som är syftet med gymnasiestudier och med deras arbetsplatsförlagda lärande. Lärarna förklarar syftet med utbildningen genom att visa visuellt och förklara på ett för eleverna anpassat sätt. Lärare uppger dock att det ändå kan vara svårt för vissa elever att förstå men att de upprepar och förklarar på olika sätt. Lärarna kopplar även syftet med olika arbetsmoment till elevernas vardag. Det framkommer att lärarna samtalar mycket med eleverna om syftet och målet med arbetsplatsförlagt lärande. Först gör de förberedelser med eleverna innan besöket, därefter följer de regelbundet upp hur det går på arbetsplatsen och slutligen har de ett trepartssamtal där lärare, elev och handledare tillsammans går igenom praktiken kopplat till aktuell kurs. Eleverna brukar även få olika uppgifter att utföra under arbetsplatsförlagt lärande som de sedan ska redovisa efteråt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§, 18 kap. 2–3 och 19 a §§ skollagen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever, elevassistenter och inkommen dokumentation.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att skolenheten har en planering för att ge eleverna förutsättningar att aktivt kunna delta i samhälls- och arbetsliv. Planeringen för arbetet innefattar såväl elevernas tid på skolan som elevernas framtida möjligheter till sysselsättning. Ansvar för planeringen vilar till stor del på skolans lärare men innefattar även studie- och yrkesvägledares kompetens i vissa delar. Lärarna gör inför varje nytt läsår en noggrann och genomtänkt planering för elevernas arbetsplatsförlagda lärande samt en planering för övriga aktiviteter kring elevernas deltagande i samhällslivet. Det innebär bland annat att lärare kontaktar olika arbetsplatser i det lokala samhället, exempelvis olika butiker som de bedömer kan passa eleverna, för att undersöka om de har möjlighet att ta emot eleverna. Därutöver planerar de för olika studiebesök som ska ske varje vecka. Studiebesöken är dels återkommande besök till olika museer med särskilda guider anpassade för elevgruppen, dels nya platser utifrån aktuell elevgrupps behov, intressen och aktuellt kursinnehåll. I detta arbete ingår även träning i att resa med kommunala färdmedel. Studie- och yrkesvägledaren har därutöver ett riktat uppdrag, främst mot elever i år 4 för att kunna förbereda dem för fortsatt sysselsättning efter gymnasiet. Studie- och yrkesvägledare finns även tillgänglig på skolan om frågor eller behov av vägledning uppstår. Utöver det är eleverna delaktiga i Ung företagsverksamhet genom att de turas om med försäljning av varor i skolans kioskverksamhet.

Eleverna möter aktiviteter som gynnar deras förmåga att leva och verka i en digitaliserad vardag och personalen motverkar medvetet traditionella föreställningar om kvinnligt och manligt. Digital kompetens ingår i undervisningen och det kan handla om allt från att hitta information på nätet till hur man bifogar bilder. Personalen samtalar regelbundet med eleverna om normer och sexualitet både på individ- och gruppnivå och

motverkar på så vis stereotypa föreställningar. Det framkommer även att lärare vid planering av arbetsplatsförlagd utbildning noga överväger vilka platser som ska erbjudas respektive elev utifrån kön kopplat till traditionella könsmönster i olika yrken. Dock uppger lärare att det behöver finnas en balans mellan att kunna motivera eleverna till sysselsättning och samtidigt utmana dem i att inte välja typiska kvinnliga och manliga yrken utifrån sitt eget kön. Eleverna uppger att de kan bli vad som helst oavsett kön.

Trygghet i sociala sammanhang

Det pågår ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete med att skapa trygghet för eleverna där ett socialt umgänge utanför den egna undervisningsgruppen ingår. En viktig främjande insats är personalens arbete med att skapa tillitsfulla relationer till eleverna. Elevernas upplevelse avseende trygghet följs upp och analyseras regelbundet på både individ- och gruppnivå där lärare, elever och rektorn är involverade under olika skeden och där olika insatser kopplade till det sätts in. Till exempel har personalen snabbt ingripit vid tillfällen då elever, utifrån händelser med andra elever som inte går i den anpassade verksamheten, upplevt sig otrygga. Personalen har därefter sett till att vara extra nära den otrygga eleven en tid, även till viss del utanför skolans område, för att kunna stötta vid behov.

Det framgår vidare att eleverna får öva på socialt umgänge utanför den egna undervisningsgruppen och den anpassade skolans verksamhet. Eleverna får dels öva genom sitt deltagande i skolans kioskverksamhet men de deltar även, utifrån behov och individuella förutsättningar, i Nacka gymnasiums traditioner såsom klädbytardagar, luciafirande och avslutningar. Utöver det möter de dagligen elever och vuxna som inte ingår i den anpassade verksamheten eftersom de delar lokaler med Nacka gymnasium.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§, 18 kap. 2, 19 a, 20, 22-24 och 26-26 a §§ och 19 kap. 22-27 §§ skollagen.

8 kap. 22 a-22 c §§ gymnasieförordningen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.5 Bedömning och betyg och 2.6 Rektorns ansvar samt ämnesplaner och ämnesområdesplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevassistenter och inkommen dokumentation.

Fortlöpande bedömning

Lärarna arbetar kontinuerligt med att bedöma elevernas kunskaper såväl i ordinarie undervisning som på arbetsplatsförlagt lärande. Lärarna dokumenterar elevernas progression genom att göra egna anteckningar löpande utifrån undervisningssituationer och arbetsuppgifter samt i matriser i skolans digitala plattform. Dokumentationen ligger sedan till grund för bedömning och betygssättning. Bedömningar återkopplas till eleverna på ett anpassat sätt, exempelvis genom trepartssamtalen i samband med arbetsplatsförlagt lärande. Det framkommer vidare att lärare gör nödvändiga anpassningar av sin undervisning utifrån bedömningarna. Eleverna uppger att de ges möjlighet att ha synpunkter på undervisningen till exempel genom utvärderingar på fredagar.

Samverkan i bedömningsfrågor

Det finns till viss del förutsättningar för undervisande lärare att samverka med varandra i bedömningsfrågor. Till exempel finns avsatt tid för sambedömning. Den samverkan som sker pågår dock främst mellan de tre lärarna som ansvarar för övervägande del av undervisningen. De lärare som undervisar elevgruppen i några praktiska estetiska ämnen samverkar inte med lärarna i den anpassade verksamheten i några strukturerade former kring bedömning och betygssättning. Lärarna i den anpassade verksamheten vill gärna samverka mer med andra lärare men det har av olika skäl varit svårt att få till. Rektorn uppger att planer för samverkan mellan samtliga lärare som undervisar elevgruppen finns för vårterminen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare som undervisar elevgruppen får förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor och betygssättning.

Motivering till utvecklingsområdet är att alla lärare som undervisar elevgruppen inte möts regelbundet kring bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper. Detta riskerar leda till att eleverna inte bedöms likvärdigt och att lärare inte gör anpassningar av undervisningen som bidrar till att eleverna utvecklas så långt som möjligt utifrån sina individuella förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ger samtliga lärare möjlighet att regelbundet samverka kring bedömning och betygssättning. Rektorn kan med fördel även involvera elevassistenterna i arbetet då de utgör en central del i undervisningen. Samverkan kan till exempel handla om att rektorn ger lärarna förutsättningar att mötas i gemensamma diskussioner kring de värdeord som finns i betygskriterierna eller samtal kring hur de kan bedöma elevernas kunskaper utifrån olika underlag och bedömningssituationer samt om det finns skillnader i hur kvinnliga och manliga elever bedöms.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9– 10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 27 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 18 kap. 3 § skollagen.

4 kap. 12 och 13 §§ gymnasieförordningen.

GySär13, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling. 2.1 Kunskaper, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, huvudmannen och inkommen dokumentation.

Självständig aktör med långsiktighet och systematik

Huvudmannen gör till viss del självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet genom kontinuerlig uppföljning och analys av verksamhetens resultat men underlaget är i delar tunt vilket medför svårigheter att göra en reell helhetsbedömning. Huvudmannen tar främst del av den av anpassade gymnasieskolans resultatuppföljningar genom en årlig kvalitetsanalys innehållande områden som huvudmannen fastställt och som rektorn sammanställer. Dokumentet innehåller bland annat vissa trygghetsresultat, statistik över frånvaro och särskilt stöd samt en uppföljning av skolenhetens egna prioriterade områden. Därutöver för huvudmannen samtal med rektorn och biträdande rektorn i olika återkommande forum i syfte att utveckla verksamheten. Frågor som diskuterats i dessa forum är exempelvis mål för den anpassade gymnasieskolan, frågor för uppföljning i kvalitetsanalyser, platstillgång och fortbildning. Det framkommer att det pågår ett arbete för att utveckla kvalitetsanalyserna där huvudmannen till exempel vill utveckla sitt sätt att ställa frågor till skolenheterna för att bättre kunna fånga undervisningens kvalitet samt även inkludera kunskapsresultat på en övergripande nivå.

Vidare har huvudmannen skriftliga rutiner gällande klagomålshantering och rutiner för att ta emot och utreda anmälningar om kränkande behandling. Rutinerna finns dels angivna på skolans webbsida dels i en rektorshandbok. Därutöver går huvudmannen även igenom rutinerna muntligt med skolledarna.

Huvudmannen arbetar på kort och lång sikt för att den anpassade verksamheten ska ha ändamålsenliga lokaler, rätt kompetens hos personalen och den utrustning och de lärverktyg som de behöver. Huvudmannen för en löpande dialog med rektorn och biträdande rektorn kring verksamhetens förutsättningar och behov och stödjer verksamheten på olika sätt. När det gäller lokalfrågor har huvudmannen främst en stödjande funktion till rektorn och kontakt kring sådana frågor sker i först hand mellan Nacka kommuns fastighetsenhet och rektorn. Däremot finns en fastighetsstrateg anställd hos huvudmannen och rektorn kan alltid lyfta behov kring lokalfrågor med fastighetsstrategen eller med skolchefen vid behov. Vid tidpunkten för granskningen framkommer att det finns vissa försvårande omständigheter kring lokalerna som till exempel att hissar och toaletter inte är handikappanpassade, men det framgår även att det inte utgör något större hinder hos befintlig elevgrupp, varför lokalerna anses ändamålsenliga. Vidare är huvudmannens utgångspunkt att alla undervisande lärare ska ha behörighet att undervisa och att personalen ska ha den kompetens som behövs. För närvarande är huvudmannen och rektorn till exempel överens om att elevassistenter behöver få kompetensutveckling och kommer därför satsa på det. Därutöver ger huvudmannen stöd kring utrustning och lärverktyg genom att exempelvis

erbjuda utbildningar inom digitala hjälpverktyg och genom upphandlingar av specialkompensatoriska digitala verktyg.

Stöd till rektorn och skolenheten

Huvudmannen ger ett anpassat stöd till rektorn gällande ledning och utveckling av utbildningen vid skolenheten. Både rektorn och biträdande rektorn möter regelbundet huvudmannen i olika forum och får på så vis stöd i att diskutera olika saker samt lyfta frågor som rektorn behöver hjälp att lösa. Rektorn kan även, utöver inplanerade mötestillfällen, kontakta huvudmannen vid behov av stöd. Det framkommer att både rektorn och biträdande rektorn upplever ett stort stöd från huvudmannens sida.

Huvudmannen arbetar till stor del med att underlätta samverkan med andra skolenheter men tar litet ansvar för att stödja skolenheten avseende kontakter med omgivande samhälle och arbetsliv. Sedan ungefär ett och ett halvt år tillbaka har huvudmannen upprättat ett nätverk mellan sina fyra anpassade skolenheter för att möjliggöra samverkan mellan verksamheterna samt för att kunna ge gemensam fortbildning utifrån skolornas behov. Nätverket leds av en samordnare och de möts regelbundet. Bland annat har de biträdande rektorerna gjort studiebesök i varandras verksamheter och lärarna har deltagit på gemensam fortbildning. Däremot framkommer att huvudmannen överlåtit ansvaret kring samverkan med lokala aktörer samt att hitta lämpliga platser för arbetsplatsförlagt lärande åt skolenheten, främst genom att studie- och yrkesvägledare ska leda arbetet. Huvudmannen har upprättat en plan för studie- och yrkesvägledare där rekommendationer kring ansvarsfördelning mellan huvudman, rektorn, studie- och yrkesvägledare och lärare ingår. I praktiken vilar dock en stor del av ansvaret och uppdraget på lärarna och i liten utsträckning på studie- och yrkesvägledare. Visserligen har lärare fått avsatt tid för uppdraget och både rektorn och lärare anser att lärarna har adekvat kompetens men lärare uppger samtidigt att det är ett tidskrävande arbete att hitta lämpliga praktikplatser och att de genom åren försökt få stöd från huvudmannen kring detta men inte lyckats.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ta ett större ansvar för elevernas möjligheter till samverkan med samhälls- och arbetsliv.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen inte tar ett tillräckligt stort ansvar för elevernas samverkan med det lokala samhälls-

och arbetslivet. Det riskerar leda till att eleverna får begränsade möjligheter till arbetsmarknaden vilket i sin tur kan påverka deras framtida livssituation negativt genom utanförskap.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen i samverkan med skolenheten ser över hur planen för studie- och yrkesvägledare stämmer överens med den ansvarsfördelning och de uppdrag som sker i praktiken. I arbetet behöver huvudmannen undersöka hur skolenhetens samverkan med olika lokala aktörer sker idag, exempelvis kring samverkan med föreningar, arbetsgivare, arbetsförmedling, försäkringskassa och företrädare för daglig verksamhet. Utifrån kartläggning av hur samverkan sker idag med det lokala samhälls- och arbetslivet samt utifrån de behov som finns kan huvudmannen därefter tillsammans med rektorn se över hur huvudmannen kan ge stöd till skolenheten som bidrar till att säkerställa långsiktiga relationer med näringslivet samt bryta de eventuella faror för framtida isolering som finns för målgruppens elever. Huvudmannen kan även med fördel medverka i olika sammanhang som syftar till att öppna upp arbetsmarknaden för målgruppen och på det sättet bidra till att motverka att personer blir exkluderade efter avslutad utbildning.

Beslutet har fattats av Indra Kullenberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Christina Wallin (föredragande) och Anna Cervell, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- En intervju med representant för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 och 27 november 2024. Intervju med representant för huvudmannen genomfördes digitalt den 28 november 2024. Besöket genomfördes av utredarna Anna Cervell och Christina Wallin. Nacka anpassade gymnasieskola är en del av Nacka gymnasium i Nacka kommun. Den anpassade verksamheten har två gymnasieprogram: Individuellt program och Programmet för administration, handel och varuhantering. Vid granskningstillfället går 19 elever i år 1-4. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor.